

N:o 12.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 April 1870.
— — — — Andra Kammaren den 13 — —

*Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i fråga om bestämmande i penningar af
arrendeafgifterna för Statens egendomar.*

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 12.)

S. A. K.

Efter inhemtande af Kammar-kollegii och Statskontorets underdåniga utlåtande öfver en af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Södermanlands län gjord underdånig framställning, angående bestämmande i penningar af arrendeafgifterna för Statens egendomar, har, uti en den 21 sistlidne Januari aflåten nådig Proposition, Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen, att alla arrenden af nämnda egendomar må, der icke Eders Kongl. Maj:t funne särskilda omständigheter erfordra leverering af natura-persedel, bestämmas i penningar, dock att i öfrigt hittills gällande föreskrifter rörande utarrendering af Kronans egendomar fortfarande borde tjena till efterrättelse.

Vid behandling af detta ärende har Riksdagen, som funnit leverering in natura af arrendepersedel i allmänhet olämplig, sökt utreda, huruvida några sådana förhållanden förefinnas, som betinga nödvändigheten af undantag i särskilda fall. Ett sådant förhållande hafva bemälda Kollegier visserligen ansett vara för handen i afseende å vissa hofstallet till utfodring anslagna kronoängar, af hvilka arrendet utgår i hö, som till hofstallet levereras enligt särskilda kontrakt, hvilka, enligt hvad uti en Kollegiernas utlåtande vidfogad reservation upplyses, tilländagå med åren 1877, 1885, 1887 och 1888. Det hö, som enligt dessa kontrakt bör till hofstallet levereras, uppgår dock endast till 4,523 centner, en quantitet, som för behofvet icke lär vara tillräcklig. Då upphandling således under alla förhållanden

måste ske af det hö, som derutöfver är erforderligt, och, när arrendatorerne brista i sin levereringsskyldighet, jemväl af det hö, som af dem bort aflemnas, samt dylik upphandling å en ort sådan som hufvudstaden, der tillförseln af hö är ganska stor, desto mindre kan antagas vara förenad med någon svårighet, som det vida större höbehovet för till en del i landsorterna förlagda artilleri- och kavalleriregementen lätteligen kunnat afhjelpas medelst upphandling, har det synts Riksdagen, som skulle ifrågavarande höleverans till hofstallet kunna för framtiden, i den mån nu gällande arrendekontrakt tilländagå, utan olägenhet upphöra. En dylik åtgärd har förefallit Riksdagen vara särdeles önskvärd i afseende å en sådan arrendepersedel som hö, om hvars beskaffenhet att vara levereringsgild eller ej olika tankar så lätt kunna uppstå. Med afseende härå och då priset å hö vanligen är mycket omvexlande, samt högst de år, då arrendatorn i följd af felslagen skörd har svårighet att in natura fullgöra den åtagna leveransen, har arrendepersedeln hö synts Riksdagen vara bland de minst lämpliga, såsom medförande en sådan höjning af arrendeafgiften i svåra och en minskning deri under goda år, som med penningearrenden ej eger rum; och enär vid arrendets bestämmande sådant utan tvifvel måste af arrendatorn tagas i betraktande, kan, enligt Riksdagens tanke, denna omständighet ej undgå att ofördelaktigt inverka på arrendeafgiftens belopp.

På grund häraf och då för det föreslagna undantagsstadgandet, hvilket vid tillämpningen kunde, utan strid mot ordalydelsen, längre än hittills utsträckas, någon särskild omständighet för öfrigt icke blifvit anförd, har Riksdagen på det sätt bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning, att Riksdagen beslutit, att alla arrenden af Statens egendomar må bestämmas i penningar; dock att i öfrigt hittills gällande föreskrifter rörande utarrendering af Kronans egendomar fortfarande böra tjena till efterrättelse.

Hvilket Riksdagen härmed får hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet anmäla.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 13 April 1870.